

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG

WEEKBLAD VERSCHIJNENDE ELKEN ZATERDAG

BUREAU & REDACTIE: DRUKKERIJ COLLE... TONGEREN

AANKONDIGINGEN. Prijs per regel... KLEINE AANKONDIGINGEN: Van 1 tot 4 regels... Elke regel meer...

Weer straalt de Vredeszon

Op den rand van den oorlog.

Het is op het nippertje of dat wij het gevaar ontlopen zijn Europa verwoest te zien in een slachting nog veel vreeslijker dan deze van 1914-1918.

De toestand bleek was hopelijk en het is slechts aan de taaië werkracht en den door niets te verbreken wil van toeh door te zetten dat de Heer Chamberlain er in gelukt is de zoo dreigende onweerswolken te doen afzakken.

Het mensdom is hem voor het ogenblik grooten dank verschuldigd.

Dinsdag van verleden week stonden de zaken op hun slechtst, zoo slecht zelfs dat men te 14 uur de toestand als wanhopig beschouwde.

De tusschenkomst van den President der Verenigde Staten mocht niet baten. Duitse marktke zucht bereid met geweld het S. deten-gebied binnen te rukken.

Dan is weer de groote figuur van den Eersten Engelschen minister verschenen: « Zoo lang de oorlog nog niet is ingezet, bestaat er kans hem te vro komen » verklaarde hij en dag en nacht heeft hij voortgestreden voor het behoud van den vrede.

Drie groote mogendheden, n.m. Engeland, Frankrijk en Italië zijn er moeten bij te pas komen om Hitler tot rede te brengen.

Wij hebben den nit-kg van hun ontreden gemeid: Een zware last werd daarvoor van aller harten weggenomen.

De toestand is goed!

Het is zeker nu het ogenblik niet om te gaan hasperen of wij den huidige vrede te danken hebben aan de groote toegewendheid van Tsjeko-Slovakije, dan wel aan de inschikkelijkheid of vredevertheid van Hitler.

Hoofdzak is: de toestand is goed! Het mensdom wordt van veel ellende en jammer gered. Er bestaat zekerheid dat het weer goed zal gaan.

En dat, wij herhalen het, dat heeft de wereld in hoofdzaak te danken aan M. Neville Chamberlain. Aan heel de bechaafde wereld heeft die het voorbeeld gegeven van een buitengewone priet-eken mede, van een onafgebroken streven naar het goede; van een hoogstaande begrip de menscheleke plcht, zoals weinige staats- of regeringshoofden door voor hem deden.

Spijts den haat der jaren die veds op hem drukt, heeft hij zich geheel ten dienste zijner vredezaak gesteld: hij heeft het uiterste beproefd om den oorlog te voorkomen, hij heeft niet gewanhoopt dat ten slotte het gezond verstand toch de bovenhand zou behalen, zelfs dan wanneer alles reddeloos verloren schenen.

Thans is hij in z're pogingen gelukt en weet heel de wereld hem dank.

Maar hij heeft in z'ne taak die hij onmogelijk alleen kon volbrengen, machtige helpers gehad. Nog zien wij den tekst der boodschep van President Roo evelt, nog hooren wij het ontroerde, rustige maar insaand woord van Zijne Heilghed den Paus. Fra krrijk en Italië zijn z'ne pogingen met al hunne macht en kracht komen steunen. Z'eden heeft men rond een enkel roegteringsveld zulke treffende internationale eenheid kunnen waarnemen.

M. Chamberlain heeft de pracht ge faan van het oude Engeland, als groot diplomaat i dog weten te houden. Groot is daarom z'ne verdienste, niet alleen tegenover zijn land, maar tevens tegenover gans h de wereld.

Hadde men in 1914 ook zoo gehandeld!

En nu de oorlog is bezworen, nu past het wel dat wij even terugdenken aan wat achter ons ligt e-daarbij gaan t t in 1914.

Ware men toen ook maar even slim geweest, hadde men toen ook maar het woord gelaaten aan beslaggen diplomaten, in plaats van in eense ewelving van drift dedelijk naar het zwaard te grijpen. 8 miljoen menschenlevens waren er gespaard gebleven. V n hoveel leed en miserie waren het mensdom met verrechod gebleven en hoe veel beter zouden wij er thans niet hebben voorgestaan.

Hadde men in 1914 ook zoo gehandeld!

En nu de oorlog is bezworen, nu past het wel dat wij even terugdenken aan wat achter ons ligt e-daarbij gaan t t in 1914.

Ware men toen ook maar even slim geweest, hadde men toen ook maar het woord gelaaten aan beslaggen diplomaten, in plaats van in eense ewelving van drift dedelijk naar het zwaard te grijpen. 8 miljoen menschenlevens waren er gespaard gebleven. V n hoveel leed en miserie waren het mensdom met verrechod gebleven en hoe veel beter zouden wij er thans niet hebben voorgestaan.

Hadde men in 1914 ook zoo gehandeld!

En nu de oorlog is bezworen, nu past het wel dat wij even terugdenken aan wat achter ons ligt e-daarbij gaan t t in 1914.

Ware men toen ook maar even slim geweest, hadde men toen ook maar het woord gelaaten aan beslaggen diplomaten, in plaats van in eense ewelving van drift dedelijk naar het zwaard te grijpen. 8 miljoen menschenlevens waren er gespaard gebleven. V n hoveel leed en miserie waren het mensdom met verrechod gebleven en hoe veel beter zouden wij er thans niet hebben voorgestaan.

Hadde men in 1914 ook zoo gehandeld!

En nu de oorlog is bezworen, nu past het wel dat wij even terugdenken aan wat achter ons ligt e-daarbij gaan t t in 1914.

Ware men toen ook maar even slim geweest, hadde men toen ook maar het woord gelaaten aan beslaggen diplomaten, in plaats van in eense ewelving van drift dedelijk naar het zwaard te grijpen. 8 miljoen menschenlevens waren er gespaard gebleven. V n hoveel leed en miserie waren het mensdom met verrechod gebleven en hoe veel beter zouden wij er thans niet hebben voorgestaan.

Hadde men in 1914 ook zoo gehandeld!

En nu de oorlog is bezworen, nu past het wel dat wij even terugdenken aan wat achter ons ligt e-daarbij gaan t t in 1914.

de zaken genomen hebben, met een genotige en bevedeneerde, maar niet minder oprechte geestdrift begroeten.

En men geve vooral geen gehoor aan de zwarijkers, die, nu de gebeurtenissen hen ontge'lijk gegeven hebben, weer zullen afkomen met hun ceitwg: binnen eenige maanden begint het immers toch opriew.

Nee, het begint niet opnieuw als wij allen, zoo veel volke en als wij z'jn, steeds het hoofd koel weten te houden.

Wj hebben nu misschien de grootste ontde-vinding opgedaan die de wereld heeft opgedaan, namelijk: dat een oorlog a tijd kan vermeden worden, zelfs wanneer hij onvermijdelijk schijnt.

Wij weten thans dat, waar er een wil, tot vrede he taat er ook een weg is om hem te vinden.

Zeker, er zullen zich nog moeilijkheden voordoen: dat zal zoo blijven, zo lang het mensdom in zal bestaan.

Maar de ondervinding der laat te dagen, zij weze ons echter een les, waaru't wij kunnen opmaken dat er met oprecht, eerlijk en wilsk a litig werken, meer kan behaald worden dan door geweld.

Kamer en Senaat in buitengewone zitting vergaderd

Dinsdag waren Kamer en Senaat in bijzondere z'itting bijeergekomen. De droge- vermeldde een verklaring van de regering over het verloop der internationale gebeurtenissen en de houding van België en de verdraging tot 16 October van de gemeenteverkiez'n.

Hoe veel belangstelling bij het publiek was er niet. De openbare tribunen waren maar half bezet, en in de verboden tribunen waren er niet meer toeschouwers dan voor een doorgewone vergadering.

Ande v, echter, was het bij de parlementsleden, zoo bij Kamerleden als senatoren. Deze waren bijna voltallig op post.

Na eene korte toespraak van den Voorzitter, le de M. Marlot, minister van Binnenlandse Zaken, een wet v'ortel neer, waarbij de gemeenteverkiez'ngen vastgesteld werden op Zondag 16 October.

Dit voorstel werd door beide vergaderingen goedgekeurd.

Door Herste-Minister Spaak werd daarna een verklaring afgelegd die wel een precie e gegevens over de buitenlandsche politiek bevatte, maar die toch in een paar moe'le v'z men samenvatte datgene wat elk welder kend burger d'zer dagen in zich gevoeld heeft. En toen hij het darb'ij over Koning Leopold had vermo ht hij een concentratie rond de koningsfiguur te verweken waarvan z'ls de Vlaamsche Nationalisten en Rexisten niet d'erven afschijf blijven en waarbij de socialisten nog t hardt van al in de handen klpten. Wie zich herinnert wat « Le Peuple » een d'rijgtal ja en geleid-over den Koning d'erf te schrijven, zal d'ie ommekeer nogal kras vinden. Maar enim, we zullen vandaag de bekering maar oerbiederen.

Na eene korte samenvatting van de gebeurtenissen van verleden week, en hulde gebracht te hebben aan de Staatsd'nder der groote mogendheden die het oorlogsgebeuren hebben afgewend, eindigde M. Spaak z'je uiteenzetting als volgt:

De Begen hebben zich, als steeds in de ernstige ogenblikken, hunner traditie was dig getoend. Hun ontroering heeft hun n e don vertwijfel en. Hun vaderlandsche liefde moest niet oerdoen voor deze van 1914.

Het leger heeft bewezen dat het op de hoogte van zijn taak was.

De erwing die wij aldus verplicht waren op te doen zal niet teoltegaan, al de lesen die zij ons b'ra ht zullen oentigd werden.

De maatregelen die de Regeering verplicht is geweest te treffen, vooral van het ogenblik af dat het leger op versterkte voet van vrede werd gelaat, hebben aanleiding gegeven tot aanzienlijke uit-z'aven.

Kredieten werden, door in de Kabinetsraad beraadslagde Koninklijke besluiten beschikbaar gesteld in het departement van landsverdediging, in binnenlandse zaken en volksgezondheid en in het departement van economische zaken.

Voor het ogenblik is het nog niet mogelijk te zeggen welke bedragen op die kredieten zullen aangerekend worden.

Zij zullen later gereguleerd worden door het indienen van amendementen aan het hulletijn die aanvullende kredieten voor het beoort n'sjaar 1938, dat op 13 Juli in den Senaat ter tafel werd gelegd.

En katholiek d'gbladshrijver deed een dezer dagen een oproep ten bate van de eendracht der geesten. Die eendracht kwam tot stand rond den K'ning, aan wien, ik zal niet ophouden te zeggen, wij zooveel verschuldigd zijn: den Koning, bij wien allen die hem gekendende dees dagen benaderden opz'w'feld de verpoven d'ogden van hal-

men mee, vurige vaderlandliefde, getrouweld aan het gegeven woord hebben gevonden: zooveel hoed-nigheden die in Augustus 1914, van Albert den Eerste, het centrum van onzen weerstand maakten.

Rendom België, het vaderland, al wat het vertegenw'rdigt door onze in teligen, door onze christelike en mensche'like overleveringen, door onzen zin voor goed gelid door onze liefde voor vr'ghed en vrede.

Wat schijnen onze twister klein ten overstaan van de grote vragstukken, die nog op te lossen blijven.

Wat de eendracht der geesten ook na de tranchie-uren blijft voortbestaan. Dat zij on allen bezee de groothed van België en het we'zijn van ons volk ten bate. (Langdurige toezuchtingen).

De keerzijde van de medaille

WAT DE MOBILISATIE ONS GAAT KOSTEN.

De medaille heeft hare keerzijde: de financie e lasten van de mobilisatie. Wij zijn overtuigd dat het land ook deze lasten zonder moeren zal aanvaarden. Immers wie het doel wil, moet ook de middelen willen.

Er werd reeds gemeld dat de regering de uitgaven raamt op 300 tot 350 miljoen frank. De regering had er een cogenblik aan gedacht deze uitgave op de begrooting van 1938 te brengen, welke toch in deficit is en voor dewelke er toch nieuwe evenwichtmiddelen moeten gezocht worden.

Doch, de Minister van Financiën deet deze meening niet en is er ingeslaagd z're zienswijze door zijne collega's te doen deelen.

Immers, de gewone begrooting bestaat uit de samengekoppelde budgetten van 1938 en 1939, en men weet dat M. Max-Leeo Gerod er in gelukt is deze gewone begrooting in evenwicht te brengen met een bonv van 27 miljoen. Daar deze militaire uitgaven een uitzonderingspost uitmaken en dus niet als vaste post op de begrooting kan inges hreven worden, stelt de minister van Financiën voor deze uitgaven te dekken door ee bijgevoerd of aanvullend krediet, buiten de gewone bevoering, en waarvan de modaliteiten door het parlement zullen moeten vastge teld worden, wellicht door een uitzonderlijke bevoering, een maal te hebben bij middel van een of twee opteimen op sommige belastingposten van het d'entjaar 1937. Bij v'orbeeld zou men deze opdecemen leggen afval op het globaal inkomen, ofwel op afzonderlijke posten, zoals grondlasten, de crisis ks, of andere. Dit zal nog nader moeten bepaald worden. In alle geval zou het een belasting zijn, een maal ten uitzonderlijken t'el geheven, en waarvan de ophrenging in een bijzonder fond: zou gestort worden. Wij zijn overtuigd dat de Belgische burgers deze lasten, ons opgelegd door ons internationale statuut, met vaderlandsche offering zullen aanvaarden.

Moeders, neemt op tijd rust!

Laatz was ik op bezoek bij een moeder van vijf kleine kinderen. Of er in zo'n gezin werk is voor de moeder, heeft zij niet te vragen: het huishouden doet, en daarbij vijf kleine kleuters verzorgen, dat betekent int!

« Wel moedertje, hoe gaat het? » Mij dunkt ge ziet er wat vermoeid ut. Ge moet wat meer rust nemen! » — « Rust nemen! Hoe zou ik dit kunnen? Ik zou intogend al nog meer moeten werken, om alse gedaan te krijgen! » — « Neen, moedertje, zoo hebt ge t verkeerd op. hoor! Daar is geen enkele vrouw die een dienst bewijst aan haar gezin door te veel van laaz krachten te vragen. Het eerste wat noodig is om goed uw taak te vervullen is: gezond zijn; en iemand die de noodige rust niet geniet, is vatbaar voor alle kwalen en ziekten. Gij zelf nu, die alles alleen te doen hebt; z'neel alleen gansch uw huishouden beredderen met vijf kleine kinderen, k'ben zeker dat ge des avonds soms te vermoeid zijt om slaap te vatten. En wanneer daar's nachts een van de kleine daarop n'g een huipartij begint, en u zelfs die zuur gewonnen rust nog niet gunt, dan wordt dat ondraagbaar, voor een moeder, gelid zelfs. Dan staat en bloetgegeld aan iedere griep, aan ieder besmetting en... het zou de eerste maal z'it zijn dat oververmoeidheid het begin was van ziekte. Want, een uitgetput lichaam kan zich niet meer verzetten tegen de ziektekiemen, en die, op soo'n ogenblik, ons weerstandsvermogen overmesteken. »

Neen, het is verkeerd, zoals vele moeders denken, dat een goede huizevrouw slecht

geen cogenblikje rust mag gunnen op een heelde dag, dat men steeds of een bezem, of een borstel, of een emmer in handen moet hebben! Zeker, het eene werk doet soms van het andere uitrusten, als men ten minste de kunst ve stat van na een vermoeied werk een minaar la-tig te verichten... Maar, tw'jet er noot aan een goos rust te nemen, wanneer ge u, zelfs midden in den dag, vermoeid v'et. Vooral, gunt u den tijd van nu t'ge eten. Er zijn vrouwen die zelfs den tijd niet nemen van te gaan zitten bij het eten. Ze slikken vlog en brok binnen, terwijl ge de andere bedenken, en gaan dan even vlog weer aan het werk. Zegt me, kan een maaltijd op die wijze genomen, voordelig zijn voor het gestel? Men moet tijd vinden om rustig te eten!... Onze moeders vinden alre'le middelen uit om het hur man en h'n kinderen gemakkelijker te maken, maar zij h'z'el vergeten te steeds. Het is natuur'lijk ze schouwen meer aan anderen te denken dan aan zich zelf, maar men mag niet vergeten dat een vrouw die er voor zorgt gezond te blijven, beter haar plcht begrijpt dan een andere die zich aflooft en zich aan ziekten of uitputting blootstelt.

De Burgeroorlog in Spanje

Gaet men naar het einde van den strijd?

Het akkoord van München heeft de hoop doen ontstaan, dat de groote Europeesche mogendheden zich nu eindelijk eens fel met den Spaanschen waarbol zullen moeten om en e einde te stellen aan dien ongenadigen strijd.

Het zou waarlijk tijd gaan worden.

Italie, Duitschland, Frankrijk en Engeland hebben el'kaar verstaan om hoogst gewichtige zaken te regelen, zonder dat Rusland er tusschen gevraagd was. Welnu, het is Rusland dat verantwoordelijk is voor al de roede gruwelen in Spanje. De groote Europeesche mogendheden dienen el'kaar nu te verstaan om al'e verdere working van Moskou in Spanje onmogelijk te maken.

Er werd den laatsten tijd slechts heel we nig nieuws vernomen over den burgeroorlog in Spanje. In de eerste plaats wijt dit op een verminderde krijgsbedrijvigheid, maar verder bewijst d't, dat op de verschillende fronten ne gens belangrijke beslissingen zijn behaald. Het offensief van Franco's treepen aan de Ebro, heeft nog steeds niet opgeleverd, wat men er van verwacht had. Het is nu al bijna twee en een halve maand geleden, dat de republikeinen op dit front een verrassende toezwaafval ondernamen, die rivier overtrokken en de nationalistische twintig kilometer acht-ruit dreven. Slechts een klein stuk van dit door de republikeinen veroverde gebied, is door Franco teruggewonnen.

Opvallend schijnt ook het groot aantal deserters te zijn onder de nationalistische treepen, zulks volgens een bericht uit roede bron. D't is geen zins te verwonderen, als men bedenkt, dat Franco veel politieke gevangenen naar het Ebro-front heeft gezonden.

Tusschen zijn de nationalisten, na een langdurige onderbreking weer begonnen met hun luchtbombardementen op de kust-plaatsen. Zo zijn bommen geworpen op Alicante en Godela, ten Noord-Westen van Valencia.

De twee Spaansche partijen zullen alleen blijven voortrechten.

De diplomatieke redacteur van de « Evening Standard » schrijft: « Groot B'itannië, Frankrijk en Italië zijn op het punt een overeenkomst te bereken over de Spaansche kwestie. Dit is het resultaat der private gesprekken welke te München ge-ordet werden door MM. Chamberlain, Daladier en Mussolini. »

De overeenkomst, waarbij Duitschland zich aansluiten zal, is gegrond op volgende beginselen: 1. De twee partijen in conflict, zullen tot het einde voort-treden, zonder buitenlandse hulp. 2. Het terugtrekken der binnenlandse vrijwilligers moet eerlang geschieden. Belangrijke terugtrekkingen zullen onmiddellijk moeten plaats vinden, al was het maar om een lewisje te leveren van goeden wil. 3. De strijders in Spanje zullen voortaan beroofd worden van bevoorradingen in manschappen, wapens en munitie.

Nationalistische aanval op het Ebro-front.

Het nationalistisch hoofdkwartier deelde Maandag mede, dat in den Ebro-sector de republikeinsche weerstand over een front van meer dan twee kilometer gebroken werd. De republikeinen trokken in wanorde terug. Zij verloren honderden man aan doodden en lieten 400 gevangenen in de handen van de nationalistien.

Madrid gebombardeed met... brood.

Dertig nationalistische bommenwerpers hebben een aantal « bombardeermenten » boven Madrid uitgevoerd. Ditzmaal deden de « bommen » niet de min te schade, want zij betonden uit... brood.

Meer dan 47 ton witbrood werd omgelaag geworpen. De brooden vielen niet, doch da'den langzaam ontdag, omdat ieder der 178.000 brooden werd gedragen door een kleinen valscherm.

Dat vredelevende bombardement had plaats ter viering van den zoogheeten « Franco-dag » en had volgens een nationalistischen zagsman ook ten doel, « onze broeders, die in het Sowjet-Madrid gevang gehouden worden, te berichten omtrent het witbrood, dat Franco's soldaten hun zullen brengen, wanneer zij spoedig de straten van Madrid binnen ekken. »

En der vlegers, die aan deze raids heeft deelgenomen, deede mede, dat de vliegtuigen door een hevige vuur der afweerkorpen werden ontvangen. Bij de valkende vluchten zou dit vuur eerder heviger dan minder hevige geweest zijn.

Stads- & Provinciekiezen Concentratielijst

TONGEREN. — De gemeenteverkiezing. Concentratielijst

Al de rechtzinnige Tongerenaars, die een einde willen stellen aan het liberaal-socialistisch geknecke op het stadhuis, stemmen voor zaid daten der concentratielijst nr. 3. MEYERS Georges, uittreddend.

DE SCHAFTEN Arnold, bankier, uittr. VAN ORMELINGEN Aug, notaris, uittr. STEVENS Constant, l'ar de aax, uittr. NEVEN Jan, houtbewerker.

DE VOCHT Jaak, advocaat, uittr. DANVELDEN Edouard, slachter. DELVIGNE René, notaris.

LYSENS Jozef, senator. JAGENAUX Jan, werkgever. MOENS Ad, landbouwer. RUBENS Jozef, geneesheer. CHRISTIAENS Jan, werkgever.

— Het is met volle vertrouwen dat de bevolking van Tongeren de gemeenteverkiezing te gemoet ziet, die op Zondag 16 October zal plaats hebben.

Alle verdeeldheid tusschen de katholieken is ter zijde gelegd, en met de concentratielijst waarop al de schakeringen zijn vertegenwoordigd trekken zij in samengetrukken geleederen ten strijde, om het liberaal-socialistisch heer onzer stad tot den aftact te dwingen.

Het is dank aan de vroegere verdeeldheid der katholieken, dat liberaal en socialistisch van het stadsbestuur hebben kunnen meester maken. Zij weten dat de concentratielijst die zich aan het keizerkorp v'orste t, door de overtoots meerdeheid der bevolking wordt goedgekeurd, en d't het weldra zal gedaan zijn met het rood-blauw bestuur onzer stad.

Het is voor n emand een geheim meer, dat het de socialisten waren die de stad bestuurden, en dat de liberalen op slaafsche wijze de roede bevelen mpesten uitvoe en, en soms de grootste vernederingen moesten ondergaan.

In de roede cooperatief werden de orders gegeven, die op het stadhuis moesten uitgevoerd worden: waren er benoelingen te doen, het was de cooperatief die de kandidaten aanduidde waarvoor gestedend moest worden; moeten er politie maatregelen getroffen worden ter gelegenheid van betogingen of moest er in den raad gestemd worden, het was altoos uit de cooperatief dat de orders kwamen.

De liberalen, uit vrees den burgemeester tertzelt te verliezen, hebben, als echte slaven, al de bevelen der socialisten uitgevoerd, zodanig dat talrike partijgenooten heb hebben afgekeurd en hen t'ansen rug toebereen.

Welke ernstige kiezer zal dan nog zijn stem w'len geven aan de liberalen, die hunne vrijheid met de voeten treden, en de knechten zijn der socialisten?

Wie dus stemt voor de liberalen, werkt zijn stem weg, daar hij dan stemt voor de roede d'ktatuur, die de Tongerenaars niet willen, en waaraan de liberalen zich onderwerpen.

Bij de socialisten is er vlog z'ne in 't straatje: zij komen op met twee lijsten, die el'kander met de meeste hardnekkigheid betstijden, en op hunne meetings worden de grofte beledigingen gewisseld tot groot genoegen der zaid de toehoorders. Dan is er nog ee e communistische lijst, die de oenen ghed der socialisten noot meer aanwakkert.

Het is dus niet te verwonderen dat liberalen en socialisten met s'lik bevingen zijn voor de uitpraak van het kieserkomp. De concentratielijst, die op de meest gunstige wijze door de bevolking is omt haald geworpen, is het mispung der...